

Kirjallisuus — Karjalan kysymyksen voimakkain ase.

Karjalaiset kotiseudut, — mitä kultaisia kuvia se loih-tiikaan mieleen! Kerran on suomalainen runokin sanonut sen ikäänkuin sisäisesti, surun ja tuskan kirkastamana näkyinä:

Kaipaan kangastuksen maata:
pääskyn virttä viiripuussa,
kotikummun kultasantaa,
laituria lahden suussa,
heleätä heinärantaa!

(Eino Leino: Sykön virsi.)

Vaikeina aikoina, jolloin heimokysymyksen näköalat käyvät yhä sekavammiksi ja epämääräisemmiksi, on yhä enemmän kiinnittävä kotiseutujen ja synnyinseutujen kuvaan, niiden lämmittävään muistoon.

Käytännöllisesti katsoen tahdomme tämän lausua seuraavasti:

Tällä odotuksen ajalla on yhä enemmän syvennyttävä karjalaisen heimon elämän eri muotoihin, sen menneisyyteen, nykyisyyteen ja tulevaisuuteen. Yhä enemmän Karjalan-tuntemusta karjalaisille ja sen harrastajille! Yhä

terävämmiksi aseet, joilla ratkotaan tihenevää usvaa ja epä tietoa kysymyksemme ympäriltä, joka samalla on myöskin suuri suomalainen kansallinen kysymys.

Tähän kaikkeen tarjoaa tilaisuutta ja apua m.m. kysymystämme ja asiaamme koskeva kirjallisuus. Karjalaa koskevankin kirjallisuuden laajuus ja monipuolisuus on jo suuri. Nuorta opiskelijaa tässä itsensä valmistamisen työssä auttaisi paljon jo kaiken sen tietäminen, mitä Karjalan alalta on kirjoitettu ja painettu. Mistä alkaen on Karjalaa kirjallisuudessa esitetty? Mistä alkaen ja missä on käsitelty sen kieltä, kansantapoja, historiaa ja maantieteellistä asemaa? Milloin on ensi kertaa viskattu esille kysymys, että tässä on erityinen kansallinen kysymys, suojeltava alue yhteistä omaisuutta, pelastuksen arvoinen ja kerran tuova arvokasta lisää yhteiseen suomalaiseen kulttuuriin?

Tämän kaiken selvittää kirjallisuus ja sen viljeleminen. Tämä on se terävin ase, se merkillinen välikappale, joka, mitä enemmän se kuluu, sitä tehokkaammaksi se tulee. Se terävöittää käyttäjänsäkin mielen ja saa toivolla kestäämään pahimmankin ja raastavimman epätoivon ajan.

Karjalainen.

Kuollut Amerikan-karjalainen.

Toukokuun 2 päivänä 1932 vaipui Augustana sairaalassa Chicagossa, ikuiseen uneen *Yrjö Remsujeff*, syntyisin Vuokkiniemeltä Vienan Karjalasta.

Remsujeff muutti synnyinseudultaan nuorena miehenä Suomeen ja oleskeltuaan siellä muutamia vuosia Amerikkaan, jossa hän aluksi asui Worcesterissa Massachusetsin valtiossa ja sitten useita vuosikymmeniä De Kalbissa Illinoisten valtiossa.

Remsujeff oli Amerikassa liittynyt kiinteästi Amerikan suomalaisiin. Heidän keskuudestaan hän löysi ystäväpiirinsä ja heidän keskuudestaan myös työmaan vilkkaalle ja toimeliaalle luonteelleen. Remsujeff osallistui sydämen innolla Amerikan suomalaisten kansallisiin pyrkimyksiin. Hän otti osaa Da Kalbin raittiusseuran ja Kalevan Ritarien toimintaan ja hän oli edustajana lukuisissa kokouksissa ympäri Amerikan suomalaista asutusta. Myöskin esiintyi Remsujeff puhujana useissa tilaisuuksissa ja oli hän itseopiskelulla hankkinut itselleen varsin kunnioitettavan tietomäärän.

Remsujeff toimi pitkät ajat Chicagossa olevan Sorsenin räätälinliikkeen matkustavana asiamiehenä. Hän kulki moneen kertaan

Yhdysvallat pitkin ja poikin tässä ammatissaan. Ja vilkas karjalainen luonteensa teki hänelle mahdolliseksi hankkia erittäin laajan tuttavapiirin, joka nyt kaipauksella muistelee sydämellistä Karjalan poikaa.

Matkoillaan poikkesi Remsujeff myös allekirjoittanutta aina tapaa-massa. Ja silloin siirtyi puhe aivan kuin itsestään yhteisiin tuttaviin Suomessa, Mattisen veljeksiin, Keynäkseen ja moniin muihin. Remsujeffilla oli kova halu vielä kerran päästä katsomaan synnyinseutuaan Vuokkiniemeä ja Karjalassa sekä Suomessa olevia ystäviään ja tuttaviaan. Suomesta ja kotiseudustaan puhui hän aina lämmöllä ja kunnioituksella.

Remsujeff haudattiin De Kalbiin suuren saattojoukon osoittaessa lepoon päässeelle Karjalan pojalle kunnioitustaan. Häneltä jäi vaimo, kaksi poikaa ja tytär.

Kepeät mullat lämminsydämisen karjalaisen haudalle vieraan maan povessa.

Duluth, Minnesota, toukokuussa 1932.

E. A. Aaltio.